

מבת אחת עשרה שנה ויום אחר עד בת שתים עשרה שנה ויום אחד, שבזמן זה יש לחוש-sama תתעברות ותמותה.

אבל פחות מכאן מבת אחת עשרה שנה שאינה מתעברת כלל, או יתר מכאן מבת שתים עשרה שנה שאף אם היא מתעברת אינה מתה, הרי זו **משמשת בדרכה בלבד** ולא מוקה וחולפת.

דברי רבינו מאיר.

וחכמים אומרים: אחת זו ואחת זו משמשת בדרכה וחולפת, ומין השם ירחמו שלא יאונה לה כל רע, שנאמר: "שומר פתאים ה".

ומשנין: **משבחת לה למשנתנו**⁽²⁰⁾ בקידושי טיעות, שנטקדשה לראשונה על תנאי ולא נתקיים.⁽²¹⁾

ובדבר יהודה אמר שמואל.

19. סנדל הוא שם דג شبיהם ומבנה גופו שטוח, על פי רש"י בכתובות.

20. בפשוותו היה נראה, היות ולא אמרה הגמרא "אלא", שאין זה תירוץ חדש, אלא פירוש דברי רב שמעיה הוא שפירש את משנתנו ב"מمانת", ומפרשת הגמara את דבריו שלא נתקוין למיאון של קטנה, אלא למייאון בקידושי טיעות, וככלשונו של שמואל בסוף הסוגיה "ממאנת והולכת לה". ואולם לשון רש"י אינו נראה כן, ועל פי דבריו נתבאר בפנים.

21. ושמואל מודה שכבי האי גוננא ראוי הבן לעבור במקדרש ואע"ג שלא הייתה ביאותו של

וזהרי תנינ רבי כי קמיה דרב נחמן:

שלש נשים משמשות במק, מותר להן לשמש במק [באותו מקום, ועל ידי כן נמנעת עירורן], ואין כמחיתות זרע:⁽¹⁸⁾ **קטנה, מעוברת ומינקה.**

והטעם שモתר להן לשמש במק:
קטנה משמשת במק כי sama תתעבר ותמותה, [כלומר: אם תתעבר ודאי תמות].

מעוברת משמשת במק כי sama תתעבר שניית ותעשה עוברה הראשון סנדל,⁽¹⁹⁾ sama ידחוק העובר השני את הראשון ותיפחת צורת העובר הראשון.

מינקה משמשת במק כי sama תתעבר וייעכר חילבה ואין החלב טוב לתינוק, ותיאלץ לגמול את בנה מלהנייק, וימوتה היונק.

ואיזו היא קטנה שהיא משמשת במק?

ששניהם באו עליה בזנות, לדעת המהרש"א איןו בדוקא, והבית שמואל ישב לשון רש"י וראה שם].

אבל החלוקת מהחוק שם כתוב, ד"נשאת" לאו דוקא כמו "בעל" לאו דוקא, כי בזנות ואחר כך נשואין לא גورو חכמים, וכפשתות דברי רש"י שכותב כאן דשניהם היו בזנות.

18. לשון רש"י בכתובות לט א; ובפשוותו לשון "כמחיתות זרע" משמע שאין המוקן נתון באותו מקום בשעת שחמייש, שאם כן אין הן המשחיתות אלא הבעל הוא המשחית, ומשמע שנותנות את המוקן אחר התשמייש כדי לקלוט את הזרע, ואולם וראה מה שכתוון התוספות בכתובות שם בביואר דברי רש"י.